

Kontor/afdeling
UB / HESU

Dato
24-06-2022

J nr. 2022 - 8454

/jbr

Klima-, Energi- og Forsyningsministerens redegørelse til Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg om udbud af tilladelser til geologisk lagring af CO₂ i Nordsøen

Denne redegørelse gives efter undergrundslovens § 23 b, stk. 2, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren, inden der åbnes for ansøgninger om tilladelser til geologisk lagring af CO₂ ved udstedelse af en bekendtgørelse, skal forelægge en redegørelse for Folketingets Klima-, Energi, og Forsyningsudvalg, om hvilke områder der agtes udbudt og de generelle vilkår, hvorunder tilladelser agtes meddelt.

Energistyrelsen har afsluttet den strategiske miljøvurdering (SMV) af udbuddet for CO₂-lagring i Nordsøen, og miljøministeren har d. 16. juni 2022 givet sit samtykke i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 38, stk. 1, vedr. ESPOO høring. SMV høringsnotatet og den sammenfattende redegørelse bliver offentliggjort, når udbuddet åbnes.

Baggrund

Det fremgår af Klimaaftale for energi og industri mv. 2020 af 22. juni 2020, at aftalepartierne er enige om, at der fremover skal være mulighed for fangst, transport og lagring af CO₂ i Danmark.

Det fremgår af Aftalen om en køreplan for lagring af CO₂ – Første del af en samlet CCS-strategi af 30. juni 2021, at aftalepartierne bakker op om, at CCS spiller en væsentlig rolle i at indfri de nationale klimamål, idet CCS-teknologien kan bidrage til at reducere udledninger, der ellers er vanskelige at reducere på anden vis. CCS kan samtidig bruges til at skabe negative emissioner. Derudover viser analyser fra GEUS, at den danske undergrund er særdeles velegnet til lagring af CO₂, ligesom der frem mod 2030 forventes en stigende efterspørgsel på CO₂-lagringskapacitet i Nordeuropa.

Det fremgår af Aftalen om en køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂ – Anden del af en samlet CCS-strategi af 14. december 2021, at aftalepartierne er enige om at realisere Danmarks rolle som europæisk hub for lagring af CO₂. En dansk styrkeposition inden for CO₂-lagring vil give mulighed for at bidrage til CO₂-reduktioner både i og uden for Danmarks grænser samt understøtte overgangen fra

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

arbejdspladser i olie- og gasbranchen til nye grønne arbejdspladser på CCS-området.

Udbuddet af tilladelser til geologisk lagring af CO₂ er det første udbud på dansk sokkel, og vil gøre det muligt for virksomheder at opnå eneret til et afgrænset geografisk område af Nordsøen mhp. at foretage efterforskning, der kan påvise, om der er egnede geologiske strukturer til stede, hvor der kan lagres CO₂. Såfremt der påvises sådanne strukturer, har den efterforskende virksomhed fortrinsret til at anvende strukturen til at lagre CO₂.

Udbuddet sker ved bekendtgørelse i overensstemmelse med undergrundslovens § 23 b, stk. 1, nr. 2, hvor bekendtgørelsen angiver både det areal, der kan søges om tilladelser i, og en årlig ansøgningsperiode med en ansøgningsdato. Udbud ved årligt tilbagevendende runder vil dels sikre hurtig fremdrift i tildelingen af tilladelser til CO₂-lagring, hvor der ved udbudsrunder på olie- og gasområdet historisk har kunnet gå flere år i mellem runder.

Derudover sikrer en årlig ansøgningsperiode forudsigelighed i planlægningen for både stat og virksomheder, som bedre vil kunne planlægge deres ressourcer mhp, eksempelvis dialog om ansøgninger i udbuddet.

Idet ansøgende virksomheder kommer til at arbejde efter den samme ansøgningsfrist, vil de ikke kunne opnå bedre chancer for tildeling af en tilladelse ved at haste en ansøgning færdig før en anden, konkurrerende virksomhed. Dermed fremmer den fælles, tilbagevendende ansøgningsfrist konkurrence om kvalitet i virksomhedernes arbejdsprogrammer.

Areal

Området følger det fastlagte CO₂ lagringsområde fra Havplanen. Afgrænsningen af det udbudte område er foretaget primært af geologiske hensyn samt ønsket om at sikre at arealer i Danmark bliver tilgængelige for flere lagringsoperatører. På den baggrund udbydes et område i Nordsøen vest for 6° 15' Ø og nord for 56° 00' N, jf. bilag 1 (kort).

Tilladelser til CO₂-lagring kan afgrænses både arealmæssigt og i dybden. Virksomheder vil således også have mulighed for at ansøge om tilladelse til efterforskning og geologisk lagring af CO₂ i dybere- eller evt. højere liggende lag hhv. under eller over andre tilladelser til CO₂-lagring.

Det vil også være muligt for en rettighedshaver til et eksisterende olie- eller gasfelt at søge om tilladelse til fremover at lagre CO₂ i feltet, såfremt denne aktivitet ikke bliver et middel til, at der udvindes mere olie- og gas end uden CO₂-lagringsaktiviteten.

Vilkår

Det danske område for lagring af CO₂ vurderes at være konkurrencedygtigt ift. de øvrige Nordsølande navnlig pga. de geologiske forhold, som er velegnede til lagring af CO₂ samt den relativt begrænsede vanddybde og nærheden til CO₂-udledningskilder.

Vilkårene for og reguleringen af tilladelser til geologisk lagring af CO₂ følger dels af implementeringen af EU's CCS-direktiv i undergrundsloven og i CCS-bekendtgørelsen, samt af den allerede fastsatte nationale regulering i undergrundsloven.

Virksomhederne ansøger i første omgang om eneret til at efterforske inden for tilladelsens område ifølge et nærmere beskrevet arbejdsprogram. Gennemføres arbejdsprogrammet på tilfredsstillende vis, får rettighedshaveren fortrinsret til at få forlænget tilladelsen med henblik på at foretage lagringsvirksomhed i op til 30 år (lagringsfasen).

Tilladelserne følger således i udgangspunktet en systematik, der anvendes ved kulbrintetilladelser, hvor tilladelsen er opdelt i to faser.

Det vil være muligt for virksomheder at opnå en tilladelse til efterforskning og anvendelse af undergrunden til geologisk lagring af CO₂ med meget kort eller ingen efterforskningsfase. Meddelelse af en sådan tilladelse til lagring forudsætter, at virksomheden kan levere en rapport med de vurderinger af CO₂-lagringskomplekset, som ligger til grund for at konstatere om den er velegnet til formålet, samt ansøgning om godkendelse af en plan for lagringsvirksomheden indeholdende bl.a. driftens tilrettelæggelse og anlæggene til brug for den.

Der kan ved dette udbud af tilladelser til CO₂-lagring allerede eksistere såkaldte pilot- eller demonstrationsprojekter med CO₂-lagring i området omfattet af reglerne i bekendtgørelse for pilot- og demonstrationsprojekter for lagring af CO₂ i Nordsøen. En aktør, der skulle have sådanne aktiviteter vil være underlagt de samme vilkår for at opnå en eneretstilladelse i dette udbud, som en aktør der ikke har, dvs. de skal ansøge om tilladelse på lige vilkår med andre aktører, og såfremt de opnår en tilladelse gennemføre et arbejdsprogram for efterforskning, før der kan gives en forlængelse mhp. lagring af CO₂ i fuld skala.

Der er udarbejdet en standardtilladelse, den såkaldte modeltilladelse, som vil blive anvendt ifm. udbuddet af tilladelser til geologisk lagring af CO₂. Modeltilladelsen er vedlagt denne redegørelse som bilag 2 (modeltilladelse).

CO₂-lagring vil være underlagt almindelige gældende regler om selskabsbeskatning (22 %), og er dermed ikke underlagt den særlige kulbrinteskate.

Erhvervsministeren forventer henover sommerferien at sende et lovforslag i høring om at muliggøre Nordsøfondens deltagelse i tilladelser til lagring af CO₂ efter samme model som for kulbrintetilladelser, hvor Nordsøfonden kan deltage på statens vegne med en andel i tilladelse. Størrelsen af Nordsøfondens andel fastsættes konkret for den enkelte tilladelse, på baggrund af hensynet til at sikre balancen mellem risikoen forbundet med statsdeltagelsen set i forhold til muligheden for at sikre, at samfundet får del i det økonomiske udbytte ved CO₂-lagringen. Lovforslaget, der muliggør Nordsøfondens deltagelse i CO₂-lagringstilladelser forventes at træde i kraft 1. januar 2023. I forbindelse med første udbud af lagringstilladelser vil Nordsøfondens andel i licenserne være fastsat til 20 pct., som følge af aftalen om rammevilkår for CO₂-lagring i Danmark af 22. juni 2022.

Der er i øvrigt behov for at ændre i lov om Nordsøenheden og Nordsøfonden for at åbne for Nordsøfondens deltagelse i tilladelser til CO₂-lagring, ændringerne træder i kraft pr. 1. januar 2023.

Det vil derfor fremgå af invitationsskrivelsen til selskaberne, at der ved meddelelse af tilladelser kan fastsættes vilkår om statsdeltagelse.

Den tildelte tilladelse med tilhørende bilag i form af arbejdsprogram og kort over tilladelsens område vil blive offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

Miljømæssige forhold

Planer og programmer, der udarbejdes af statslige myndigheder og fastlægger rammer for fremtidige anlæg eller arealanvendelser, er omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1936 af 27. oktober 2021, og i overensstemmelse hermed gennemføres der en strategisk miljøvurdering af udbuddet af arealer til CO₂-lagring. Formålet med den strategiske miljøvurdering er at identificere, beskrive og vurdere de sandsynlige væsentlige påvirkninger af planen på miljøet.

Den strategiske miljøvurdering blev sendt i høring samt ESPOO-høring den 18. marts 2022 med høringsfrist den 27. april 2022, herunder hos myndighederne og offentligheden i både Danmark, Norge og Tyskland. Høringsnotatet og den sammenfattende redegørelse, som afslutter den strategiske miljøvurdering, og hvor der redegøres for resultatet af den offentlige høring og for ESPOO-høringen, bliver offentliggjort sammen med invitationen til udbuddet, når udbuddet åbnes til august.

Det følger af miljøvurderingsloven, at myndigheden skal inddrage miljørapporten ved den endelige godkendelse eller vedtagelse af planen eller programmet, herunder miljøpåvirkninger, som ikke i øvrigt varetages efter den miljølovgivning, i henhold til hvilken planen eller programmet tilvejebringes. Derudover skal

myndigheden inddrage resultaterne af en eventuel høring af andre stater efter § 38 og udtalelser fra andre myndigheder og offentligheden efter § 32.

Energistyrelsen har udarbejdet en sammenfattende redegørelse for,

- 1) hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet,
- 2) hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- 3) hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet, og
- 4) hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

Af den sammenfattende redegørelse vil det blandt andet fremgå, hvordan der i udbuddet tages højde for resultatet af høringen, herunder hvilke tiltag, der påtænkes iværksat som følge af miljøvurderingsprocessen. Der er ikke fundet anledning til at tilpasse udbuddet som følge af den strategiske miljøvurdering.

Der er også foretaget en indledende vurdering af, om der skal foretages en naturkonsekvensvurdering. Konklusionen er, at det ikke er tilfældet. Ved de konkrete lagringsprojekter kan der imidlertid blive stillet krav om naturkonsekvensvurderinger.

Udbudsform

Udbudsformen indrettes således, at der åbnes for ansøgninger om tilladelse til efterforskning og geologisk lagring af CO₂ fra og med 15. august 2022 med frist for ansøgninger den 1. oktober 2022]. Ansøgninger vil herefter hvert år kunne indsendes fra den 15. august til den 1. oktober.

Ansøgninger kan indgives af såvel grupper af selskaber som enkelte selskaber.

Det skal fremgå af ansøgninger fra grupper, hvem der skal være operatør. Tilsvarende skal ansøgende enkeltsselskaber angive eventuelle ønsker om operatørskab, i de særlige tilfælde, hvor operatørskabet varetages af en virksomhed, der ikke skal deltage i tilladelsen. I tilfælde af uenighed om valg af operatør blandt de selskaber, der ansøger om en tilladelse, kan klima-, energi- og bygningsministeren udpege operatøren på grundlag af ansøgernes kvalifikationer, jf. undergrundslovens § 23 c, stk. 6.

Kriterier for vurdering af ansøgning

Ansøgninger vil først og fremmest blive bedømt og udvalgt efter de kriterier, som fremgår af undergrundslovens § 23 c, stk. 1, dvs. ansøgerens tekniske og finansielle kapacitet, samt de efterforskningsarbejder, som ansøgeren tilbyder at udføre, eller måden ansøgeren har til hensigt at foretage lagring, jf. det

arbejdsprogram, der skal indgå i ansøgningen. Det bemærkes, at arbejdsprogrammer fra tildelte tilladelser offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside.

Hvor kravene til teknisk og finansiell kapacitet kan karakteriseres som minimumskrav, som skal overholdes for overhovedet at komme i betragtning til en tilladelse, vil vurderingen af ansøgernes arbejder med efterforskning eller planer for lagring være de afgørende kriterier, hvis der er flere ansøgere om samme område.

I så fald vil det være nødvendigt at sammenligne bl.a. tidsplaner for arbejdet og den viden eller data, arbejdet kan bibringe for den danske stat. Det vil også kunne vurderes positivt, hvis en ansøger særligt hurtigt er i stand til at vurdere, hvilke arealer inden for det ansøgte område, der kan anvendes til CO₂-lagring og hvilke, der kan tilbageleveres.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan endvidere undlade at give tilladelse på grundlag af de ansøgninger, der er indkommet i forbindelse med udbudsrunder, jf. undergrundslovens § 23 b, stk. 3.

Arealstørrelse

Medmindre særlige forhold gør sig gældende, vil de enkelte tilladelser være begrænset til størrelsen af 1-2 blokke. Blokinddelingen fremgår af kortet i bilag 1.

Formålet med begrænsningen er at begrænse muligheden for, at enkelte ansøgere opnår enerettigheder til meget store områder i den danske del af Nordsøen mhp. at forhindre andre potentielle ansøgere i at efterforske.

Tidsplan

Når udvalget har afsluttet sin behandling af denne redegørelse, vil Energistyrelsen i henhold til undergrundslovens § 23 b, stk. 1, litra a, og § 23 c, stk. 7, indkalde ansøgninger ved ikrafttrædelse af bekendtgørelse samt offentliggørelse af en meddelelse i Statstidende og Den Europæiske Unions Tidende senest den 15. august 2022. Det er hensigten at fastsætte ansøgningsfristen til 1. oktober 2022, således at ansøgere i 2022 får 6 uger til at udarbejde en ansøgning. Denne relativt korte ansøgningsfrist er fastsat for hurtigt at kunne meddele de første tilladelser til CO₂-lagring i Danmark med henblik på at kunne realisere CO₂-lagring i 2025 og er fastlagt efter dialog med branchen. Fremadrettet vil den foreslåede regelmæssige udbudsprocedure og fastlagte ansøgningsfrist give ansøgere faste rammer for udarbejdelse af ansøgninger.

Inden tildelingen af nye tilladelser vil udvalget få forelagt en redegørelse om, hvilke tilladelser der agtes meddelt, jf. undergrundslovens § 23, stk. 8.

Det er hensigten som hidtil at drøfte indkomne ansøgningers geologiske forudsætninger med De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland, GEUS samt Arbejdstilsynet vedr. teknisk kapacitet hos operatører, før der tages stilling til en tildeling. Herudover vil Nordsøfonden blive hørt.

Tilladelser kan herefter forventes tildelt umiddelbart efter 1. januar 2023.

Fortrolighed

Udvalget skal bevare tavshed om, hvad de erfarer i udvalget med hensyn til de vilkår, hvorunder tilladelser agtes meddelt samt drøftelser vedrørende denne redegørelse, indtil det tidspunkt hvor der foretages offentlig indkaldelse af ansøgninger.